№ 4. Dnia 10 czerwca 1939 r. Rok XV.

# PIŃSKI PRZEGLĄD DIECEZJALNY

PISMO URZĘDOWE KURII BISKUPIEJ.

Treść numeru:



## AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

### 1) Przemówienie wielkanocne Ojca Świętego Piusa XII. *)

W dzień Zmartwychwstania Pańskiego odbyło się w bazylice św. Piotra w Rzymie nabożeństwo z całym przepychem ceremoniału papieskiego. Z góry 40 tysięcy osób wypełniło świątynię, około 250 tysięcy zgromadziło się na placu św. Piotra. Przybyło wiele pielgrzymek z zagranicy, w tym z Polski, Francji, Belgii, Węgier, Holandii, Stanów Zjednoczonych A. P.

Po Ewangelii Ojciec św. z tronu swego wygłosił homilię, następującej treści:

„Ponieważ uroczystości wielkanocne dają Nam okazję, by ku najwyższej serca naszego radości pozdrowić was, Dostojny Senacie Kościoła, was wszystkich, Czcigodni Bracia w Episkopacie, was spomiędzy kleru rzymskiego dostojników i kapłanów, wreszcie was wszystkich przedstawicieli rodzin zakonnych i ciebie ukochany wierny ludu — którego ta świętopiotrowa olbrzymia świątynia nie może ogarnąć, tak iż okazuje się już za ciasna — uważamy, że nie moglibyśmy stosowniej rozpocząć tej Naszej mowy, jak przez powtórzenie owych przepięknych słów, którymi Boski Mistrz po zmartwychwstaniu przemówił do swoich uczniów: „Pokój wam“ (Jan XX, 19). Oto życzenie i powitanie pokoju!

On to bowiem, kiedy oczekiwano jego nadejścia, był zapowiadany jako „Książę Pokoju“ (Iz. 9, 6); w chwili gdy się rodził, był witany anielskimi śpiewami: „Chwała na wysokości Bogu a na ziemi pokój ludziom dobrej woli“ (Łuk. 2, 14); On stał się Odkupicielem rodzaju ludzkiego, głosicielem pokoju i dawcą, wedle słów Apostola narodów: „Ogłosił ewangelię pokoju” (Ef. II, 17). Pokój ten jednakże nie został zdobyty bez walki i bez przeszkód, ponieważ Chrystus Pan, w chwili gdy „śmierć i życie staczały tajemniczy pojedynek“ (z Se-

*) Wiad. Archid. Warszawskie, Maj 1939 № 5.

kwencji wielkanocnej), bojując aż do chwili śmierci, wywalczył go jako cenę Krwi swojej i zdobytego zwycięstwa, „uspokojone przez krew krzyża jego czy to, co jest na ziemi, czy to, co jest w niebie“ (Koloss. 1, 20).

Słusznie zatem i sprawiedliwie św. Paweł Apostoł nie tylko powtarza często to nazwanie pełne pociechy „Bóg pokoju, Pan pokoju“ (Rom. 15, 33, 16, 20; I. Kor. 14, 33; Filip. 4, 9; I Tes. 5, 23; II Tes. 3, 16; Żyd. 13, 20), ale jakoby powtarzając głosy świętych proroków, nazywa Jezusa Chrystusa naszym pokojem: „On sam jest naszym pokojem“ (Ef. 2, 14).

To właśnie uważamy za rzecz bardzo stosowną przypomnieć obecnie i rozważyć, aby podnieść wszystkich na duchu, i to w chwili, gdy wszyscy tak bardzo wzdychają do pokoju, pragną go i tylko o nim mówią. „Tak wielkie bowiem jest błogosławieństwo pokoju, iż o niczym nie słucha się tak przyjemnie, niczego nie pragnie się z większym utęsknieniem, niczego wreszcie nie znajduje się z większą radością“ (Św. Augustyn, o Królestwie Bożym, 19, 11).

Dzisiaj atoli, więcej niż kiedykolwiek indziej, stosują się słowa Jeremiasza Proroka o tych, którzy krzyczeli „Pokój, pokój: a nie było pokoju“ (Jerem. 6, 14; 8, 11; Ezech. 13, 10). W którąkolwiek bowiem stronę obrócimy nasze oczy, wszędzie oglądamy smutne widowisko! Zobaczyć można w wielu krajach zatrwożonych obywateli, jak niepewni o swoje losy giną z trwogi przed groźnymi zawieruchami, które zdają się zapowiadać jeszcze gorsze katastrofy. Strach i bojaźń wstępuje w umysły ludzkie, jakoby już już ziszczać miały się straszliwe kataklizmy.

Jakże dalekie jest to wszystko od owego pogodnego i bezpiecznego „uporządkowanego spokoju“ (Św. Augustyn, O Królestwie Bożym, 19, 13), który zawiera w sobie pokój prawdziwy! Bo i jakże można mieć pokój zupełny i prawdziwy, kiedy często nawet synowie tego samego kraju, zapominając o swym wspólnym pochodzeniu i swej wspólnej ojczyźnie, są tak głęboko rozdzieleni przez zawzięte i nieustępliwe walki o partyjne interesy? Jakże ma być pokój, jeżeli tyle tysięcy ludzi nie ma pracy, tej pracy uczciwej, która nie tylko podtrzymuje życie jednostek i rodzin, lecz która stanowi równocześnie wypełnienie konieczne tylorakich energii, jakimi natura i ćwiczenie wzbogaciły i uszlachetniły godność ludzką? Któż nie widzi, że właśnie w ten sposób tworzą się owe olbrzymie masy, których poniżenie i nędza jest o tyle bardziej jątrząca, że drażniąco uwypukla się na tle zbytków bogaczy żyjących wprost rozrzutnie i wcale nie śpieszących ubogim z pomocą. Któż nie rozumie, że w tych warunkach krocie nędzarzy stają się łatwym łupem złudnych miraży, zdradliwie zastawianych przez przewrotnych szerzycieli wywrotowych doktryn?

A zresztą, jaki ma być pokój, jeżeli niestety tak częslo brak między narodami tego sprawiedliwego uznania wzajemnych racyj i zgodnego porozumienia, które jedynie może wyprowadzić narody na świetlane drogi postępu cywilizacji. Tymczasem układy uroczyście zawarte jako i dane zobowiązania straciły wartość i pewność, które stanowią podstawę niezbędną wzajemnego zaufania, a bez których rozbrojenie moralne i materialne, tak bardzo przez wszystkich pożądane, staje się z dnia na dzień mniej możliwym do zrealizowania.

Na widok tych strasznych nieszczęść gorąco wzywawy wszystkich, aby powrócili do Króla pokoju i Zwycięzcy śmierci, od którego usłyszeliśmy owe pocieszające słowa: „Pokój wam“. On nam da pokój, jak przyobiecał, ten swój pokój, jakiego świat nam dać nie może; pokój jedyny, który sam tylko może uspokoić i uciszyć wszelką trwogę i lęki dusz ludzkich: „Pokój mój daję wam: nie jak daje świat, ja daję wam. Niech się nie trwoży serce wasze, ani nie lęka“ (Jan, 14, 27).

Ale ponieważ zewnętrzny pokój wśród ludzi musi być odblaskiem pokoju wewnętrznego, dlatego konieczną jest rzeczą starać się przede wszystkim o pokój sumień. Jeżeli go brak, to trzeba go odnowić jak najprędzej. Jeżeli pokój sumienia posiadamy, powinniśmy go troskliwie pielęgnować, bronić i zachować. Oto bowiem Chrystus Pan, nie bez głębokich planów swej boskiej Opatrzności, w dniu dzisiejszym, gdy po raz pierwszy po swym Zmartwychwstaniu ukazał się Apostołom, do swego powitania pokoju raczył dodać nieoszacowany dar pokoju, czyli Sakrament Pokuty, by w sam uroczysty dzień Jego zmartwychwstania wzięła początek ta zbawcza instytucja, która w duszach przywraca i odnawia łaskę bożą, stanowiącą tryumf życia nad śmiercią, czyli nad grzechem. Do tego niewyczerpanego źródła przebaczenia i pokoju troskliwa matka Kościół wzywa usilnie

wszystkich swoich synów w tym czasie wielkanocnym. Gdyby wszyscy odpowiedzieli na to serdeczne wołanie, ujrzelibyśmy powszechne odnowienie życia w Chrystusie, z niewysłowioną rozkoszą tego najsłodszego pokoju, który daje duszy moc panowania nad namiętnościami i w doskonałej uległości dla Boskiego Odkupiciela. „Chce dusza twoja — że użyjemy tu pytania świętego Augustyna — mieć siłę pokonania namiętności? Niechaj się podda Temu, który jest tam w górze, a pokona to, co jest przyziemne. I pokój będzie w nas. Czymże jest zatem ten pokój? Oto Bóg rozkazuje duszy, a dusza ciału. Ponad to nie ma nic bardziej uporządkowanego“ (św. Augustyn, Mowy).

Widzicie przeto, Czcigodni Bracia i ukochani synowie, na jakim to jedynym a potężnym fundamencie opiera się prawdziwy pokój: mianowicie na Bogu, którego wszyscy powinni uznawać, czcić i uwielbiać, a przykazań jego słuchać. Uszczuplenie lub burzenie tego posłuszeństwa należnego Boskiemu Stworzycielowi, jest równoznaczne z wywracaniem lub doszczętnym burzeniem pokoju zarówno jednostek i rodzin, jak narodów oraz całej ludzkości. Bóg sam „będzie głosił pokój ludowi swemu i świętym swoim, i tym, którzy się nawracają z serca“ (Ps. 84, 9). Tylko na skinienie Wszechmocnego Boga, najwyższego obrońcy sprawiedliwości oraz najwyższego dawcy pokoju“, „sprawiedliwość i pokój pocałowały się“ (Ps. 84, 11), ponieważ, jak mówi prorok Izajasz: „I będzie dziełem sprawiedliwości pokój, a owocem sprawiedliwości cisza i bezpieczeństwo aż na wieki“ (Iz. 32, 17).

Istotnie jak nie ma pokoju bez porządku, tak też nie może być porządku bez sprawiedliwości. Sprawiedliwość zaś wymaga powinnego posłuchu i poszanowania dla legalnych władz; sprawiedliwość każe, by ustanawiano prawa mądre dla wspólnego dobra i aby wszyscy zgodnie ze swym sumieniem ich słuchali. Sprawiedliwość wymaga, by była uszanowana przez wszystkich wolność i godność ludzka i aby te wielkie skarby i bogactwa, które Bóg po całym świecie rozsiał szczodrą ręką, były na pożytek wszystkich jego synów równo i sprawiedliwie podzielone. Sprawiedliwość wreszcie wymaga, aby zbawcze dzieło katolickiego Kościoła, który jest nieomylnym nauczycielem prawdy i niewyczerpanym źródłem życia dla dusz i największym dobroczyńcą społeczności ludzkiej, nie doznawało oporu i przeszkody. Jeżeli bowiem na miejsce szlachetnego berła sprawiedliwości postawi się narzędzia gwałtu, nie ma się co dziwić, że nadchodzący wiek przyniesie ze sobą nie upragnione blaski wschodzącego pokoju, ale skąpane w krwawych oparach pożogi wojenne.

Lecz jakkolwiek sprawiedliwość ma to na celu, by stawiać i zachowywać zasady porządku, który ma być najważniejszym i najmocniejszym fundamentem trwałego pokoju, jednak ona sama nie jest w mocy usunąć przeszkody i zwady, które zbyt często przeciwstawiają się zaprowadzeniu i utrwaleniu rzeczywistego spokoju. Dlatego to, jeżeli z zimną rygorystyczną sprawiedliwością nie połączy się w siostrzanym przymierzu miłość, łatwo oko staje się ślepe na prawa bliźnego, ucho będzie głuche na wołanie słuszności, która gdyby jej chętnie i rozumnie dano posłuch, mogłaby życiowo wyjaśnić i łatwo usunąć nawet najostrzejsze i najbardziej powikłane kwestie, które bez jej pomocy przerzedzają się w groźne nieporozumienia.

A kiedy wspominamy miłość, to mamy na myśli tę wspaniałomyślną i życiodajną miłość Chrystusową, tę miłość, która Go popchnęła aż do śmierci za każdego z nas: „Umiłował mnie i wydał siebie samego za mnie“ (Galat. 2, 20); miłość, która „przynagla nas“ (2 Kor. 5, 14) i sprawia, że ci „którzy żyją, już nie żyją dla siebie, lecz dla tego, który za nich umarł i zmartwychwstał“ (2 Kor. 5, 15); tę miłość wreszcie, która skłoniła Chrystusa, by przyjął „postać sługi“ (Filip 2, 7), abyśmy wszyscy stali się braćmi jego, „pierworodnego“ (Rom. 8, 29), a przez to synami tego samego Boga, panami tego samego królestwa i byśmy byli powołani do radości we wspólnej ojczyźnie wiecznego szczęścia.

Jeżeli ludzie śmiertelni nareszcie zaczerpną słodyczy tej miłości i w niej znajdą swoje odpocznienie, wtedy bez wątpienia cierpiącemu rodzajowi ludzkiemu zabłyśnie światło pokoju. Spokój i panowanie rozumu zajmie miejsce gniewów i zadrażnień; serdeczna współpraca zajmie miejsce nieokiełznanej konkurencji, wzajemne zrozumienie zastąpi dotychczasową odrazę, pogodne i szczere zaufanie wejdzie na miejsce bojaźliwej i drażliwej nieufności.

W ten sposób ludzie powrócą na drogę wzajemnego porozumienia, gdzie życiowe interesy wszystkich będą oceniane w sposób słuszny

i z życzliwym uznaniem, gdzie nik nie będzie się wzbraniał przed ofiarą dla wyższego dobra całej rodziny ludzkiej, gdzie panuje niepodzielnie dobra wola i przykładem wierność w dochowaniu danego słowa.

Ażeby to się stało, i aby nasze najgorętsze życzenia pomyślnie się spełniły, nie możemy nie powtórzyć zarówno do poszczególnych obywateli, jak i do całych narodów i ich naczelnych władców owego gorącego wezwania i zachęty do spokoju, opartego na sprawiedliwości i miłości, któreśmy zaraz po wstąpieniu na tron Papieski do nich wszystkich zwrócili. Przede wszystkim jednak ręce i oczy wznosimy do „Króla Królów i Pana panujących (I Tym. 6, 15), błagalne do Niego zanosząc modły, które w dzisiejszą Uroczystość Wielkiejnocy odmawia liturgia Eucharystycznej Ofiary: „Ty, Panie Boże, wzywasz przez głos Twego Kościoła w tych dniach wszystkie Twoje dzieci, by się zbliżyły do Stołu Eucharystycznego: by się karmiły Twoim Ciałem i by się poiły Twoją Krwią. Ty chcesz widzieć je wszystkie złączone przy Twym Sakramencie, który jest najcenniejszym darem Twej miłości dla nas, i która nas czyni braćmi. O Panie! udziel nam ducha swej miłości, i przez Twą łaskawość połącz w zgodzie tych, których nasyciłeś Sakramentami Wielkanocnymi". Amen.

# Św. Kongregacja Oficjum.

## SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII

2) DECRETUM

DE COMPETENTIA IN CAUSIS MATRIMONIALIBUS, ET DE IURE PROMOTORIS IUSTITIAE ACCUSANDI MATRIMONIA ACATHOLICORUM

DUBIA

*Propositis Supremae huic Sacrae Congregationi Sancti officii sequentibus dubiis:*

I. Utrum decisio Supremae S. Congregationis S. Officii data die 18 Ianuarii 1928 ad I., qua nempe declaratum fuit acatholicos in causis matrimonialibus actoris partes agere non posse, spectet tantum Tribunal S. Romanae Rotae, an etiam Tribunalia dioecesana;

II. Utrum Promotor Iustitiae, vi canonis 1971, nulla praehabita facultate a S. Officio, matrimonium accusare possit si nullitas matrimonii fuerit denuntiata a coniuge acatholico.

*Feria IV, die 15 Martii 1939*

Eminentissimi ac Revmi PP. DD. Cardinales rebus fidei et morum tutandis praepositi, praehabito RR. DD. Consultorum Voto, respondendum decreverunt:

Ad I.: *Negative* ad primam partem; *Affirmative ad alteram,* seu: *spectare etiam Tribunalia dioecesana.*

Ad II.: *Negative, nisi publicum bonum, Ordinarii iudicio, id postulet.*

Et Sabbato, die 18 eiusdem mensis et anni, Ssmus D. N. D. Pius Divina Providentia Papa XII, in audientia Excmo ac Revmo Domino Adsessori Sancti Officii impertita, relatam Sibi Emorum Patrum resolutionem adprobavit, confirmavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 22 Martii 1939.

R. Pantanetti, *Supr. S. Congr. S. Officii Notarius.*

# Św. Kongregacja Sakramentów.

Num. 1409/39.

3) *Beatissime Pater,*

Ordinarius Pinskensis humiliter postulat a Sanctitate Vestra prorogationem rescripti Sacrae Congregationis de Sacramentis ex Audientia Ssmi, diei 4 Decembris 1933, quo in Ecclesiis suae dioecesis, in quibus processio SS-mi Sacramenti quotannis media nocte Sabbati Sancti magno cum populi concursu peragitur, permittere possit celebrationem unius S. Missae post absolutam processionem, ut fideles praecepto festivo satisfacere valeant, cum eis grave sit

iterum Ecclesiam adire ad audiendam Missam ob distantiam ab Ecclesia.

Ex Audientia Ssmi diei 28 Martii 1939.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa XII audita relatione infrascripti Card. Praefecti Sacrae Congregationis de Sacramentis, attentis expositis, Ordinario Pinskensi gratiam prorogationis benigne impertitur ad aliud quinquennium servatis in reliquis forma ac tenore praecedentis rescripti.

*(—) D. Card. Jorio Praef.*

*(—) F. Bruni sec.*

# Sekretariat Stanu.

SEGRETERIA DI STATO
Di Sua Santita

4) *Exc.me ac Rev.me Domine,*

Perspectum nobilis pietatis officium, videlicet Petrianam Stipem (Zł. 2.274,05) in ista dioecesi corrogatam et Apostolico isti Nuntio reverenter transmissam, Augustus Pontifex paterna prosecutus est benevolentia.

In eo enim Beatissimus Pater novum argumentum perspexit devoti ardentisque desiderii quo, te quidem praeeunte, clerus fidelesque tui Apostolicae Sedis necessitatibus, tristitia temporum magnopere auctis, obvenire contendunt.

Tibi igitur, necnon piis oblatoribus, plurimas gratias persolvens, Sanctitas Sua filiorum dilectionem pari caritate rependit, et omnibus a Deo pretiosa munera adprecatur, atque Apostolicam Benedictionem peramanter in Domino impertit.

Haec dum tibi libenter refero, sensus existimationis maximae erga te meae confirmo, ac me profiteri gaudeo.

Excellentiae Tuae addictissimum

*Aloys. Card. Maglione*

Dal Vaticano, die 10 Aprilis 1939.
Nr 818.

---

Exc.mo ac Rev.mo Domino
D.no CASIMIRO BUKRABA
Episcopo Pinskensi.

---

# 5) Odezwa Biskupów Polski do wiernych

Polska miłująca pokój stanęła przed koniecznością doraźnego uzupełnienia środków swej obrony. Wskutek złamania się prawa moralnego w stosunkach międzypaństwowych silna armia pozostała prawie jedyną rękojmią bezpieczeństwa granic, praw, niepodległości. Dozbrojenie wysunęło się na czoło naszych zagadnień państwowych.

Zarządzenie pogotowia obronności wstrząsnęło Rzecząpospolitą. Przeświadczenie o koniecznej ofierze ogarnęło obywateli. Koło zwycięskiej armii skupił się naród jak nigdy dotąd. Gdy w minionych wiekach nawet w ciężkich potrzebach skąpiono nieraz wojsku koniecznego wyposażenia, obecnie wszyscy śpieszą z ofiarą mienia, z groszem wdowim, z dziecięcą daniną, pańskim darem, z zapisem krwi, z wojennym podatkiem życia. Niezawodny patriotyzm przemówił akcentem bohaterstwa. W błękitach nadwiślańskich wzbił się władnie Orzeł Biały, zbrojny w moc i gromy. Ludy uwierzyły w polskie mocarstwo.

W takiej to chwili, my wasi Biskupi, odzywamy się do was z dorocznej swej konferencji słowem, którego w doniosłych dniach naszego życia słusznie oczekujecie. Odezwa to krótka. Dyktuje nam ją obowiązek pasterski i głębokie obywatelskie poczucie.

Do zadań Rzeczypospolitej w obecnej chwili dziejowej powinniśmy się ustosunkować z niezłomną wiarą w Opatrzność Bożą, ze spokojem, którego nas Chrystus uczy słowy: „Czemu bojaźliwi jesteście, małej wiary?". Wierzmy, że w planach i porachunkach bożych żaden dobry uczynek nie przepada. Ani w losach człowieka, ani w dziejach ludów nie giną bez skutku służba boża, cnota, ofiara szlachetna, uczciwa praca, dobra wola.

Otóż w odrodzonej Polsce, mimo ludzkich błędów i grzechów, wielbiliśmy i czciliśmy Boga i chcemy Mu coraz wierniej służyć. Odparliśmy bezbożniczy komunizm od granic Rzeczypospolitej i nie pozwoliliśmy, by się w polskim życiu pod błędnymi hasłami kultury niechrześcijańskiej zagnieździł. Wyrastamy z bezbożnictwa, wolnomyślicielstwa, pozytywizmu. Leczymy się starannie z laicyzmu, materializmu, obojętności religijnej. Bronimy się skutecznie przed sąsiedzkim neopogaństwem, mimo że się do nas zakradło w owczej skórze słowiańskich podań i obrzędów. Coraz jawniej, coraz oficjalniej, coraz szczerzej opieramy życie polskie na zasadach chrześcijańskich i na bożym prawie. Duchem Chrystusowym krzepimy się na wewnętrzny wzrost i powodzenie, a na zewnątrz nie hołdujemy zasadom gwałtu i przemocy, nie czyhamy na bezbronnych sąsiadów, wyznajemy hasło braterskiej współpracy ludów, chcemy promieniować naokoło siebie nie błyskawicami najazdu, lecz światłami kultury chrześcijańskiej.

Jesteśmy pewni, że tak postępując, nie sprzeniewierzamy się swemu powołaniu, owszem współpracujemy z Opatrznością i urzeczywistniamy swe posłannictwo. Ufamy, że Bóg policzy nam tę dobrą wolę, ten wysiłek o Jego chwałę, ten trud o Jego Królestwo, tę troskę o dobro moralne, tę walkę ze złym. Nie wątpimy, że ta Opatrzność, której zawierzyliśmy się przy zmartwychwstaniu Ojczyzny, kiedyśmy ślubowaniem uroczystym postanowili wznieść Jej pomnikową świątynię w stolicy, natchnie nas myślą czynów wielkich, bohaterskich, świętych i wesprze nas, skoro we własnym życiu i w życiu narodów torujemy drogę prawdzie Bożej i prawu moralnemu.

Z tej moralnej podbudowy naszego patriotyzmu wypływa powaga naszej postawy praktycznej. W obliczu gróźb wojennych zachowamy spokój, rozwagę, godność. Jesteśmy czujni i gotowi na wszystko i dlatego nie poddamy się panice, plotkom, prowokacjom. Zdwoimy sumienność i wytrwałość w powinnościach swego zawodu a zarazem bez ociągania się spełnimy każdą służbę obywatelską.

Współdziałać będziemy z zapałem z władzami państwowymi w wykonywaniu rozporządzeń przygotowujących życie kraju na możliwości wojenne ku obronie Ojczyzny i wiary, dla ratowania swobód religijnych i sumienia, dla wolności ducha i życia narodowego dozbroimy armię i wyposażymy ją w skrzydła potężne. Wiarą, entuzjazmem patriotycznym, szlachetną wolą zgody podsycać będziemy znicz miłości Ojczyzny, iżby rozgorzał płomieniem niebotycznym jako nasz hołd modlitewny ku Bogu, jako krzyż wyrastający z serc, jako wołanie Polski o pokój ludów, jako słup ognisty przed narodem, dla obcych zaś jako godło przyjaźni ale zarazem w razie potrzeby jako znak stanowczej przestrogi.

W tym duchu pojednania ale i nieustępliwej obronności łączymy się całym sercem ze wspaniałymi odezwami pokoju i sprawiedliwości Ojca św. Piusa XII. Opatrzność wyznaczyła Go na anioła pokoju, na Papieża pojednania, na apostoła zgody. Polska, pragnąca być trwałym czynnikiem równowagi i pokoju, a powołana do spełnienia roli godzenia ludów, będzie popierała szlachetne inicjatywy „Pasterza Anielskiego" czynem i modlitwą.

Dla uproszenia Rzeczypospolitej opieki Bożej a narodom pokoju zarządzamy w myśl intencji Ojca św. co następuje:

1. Przez nadchodzący miesiąc maj należy ze szczególniejszą gorliwością odprawiać we wszystkich kościołach za pomyślność Rzeczypospolitej i pokój świata nabożeństwa majowe, podczas których rozbrzmiewać będą suplikacje. Każde nabożeństwo zakończy się śpiewem „Boże coś Polskę".

2. Niech wierni starają się pogłębić w tym okresie życie religijne, przystępując częściej do Sakramentów świętych i pełniąc uczynki miłosierne.

3. Bractwa, sodalicje i organizacje katolickie niech zdwoją swą gorliwość apostolską i niech urządzą w maju wspólne Komunie święte.

4. Do was przede wszystkim, drogie dzieci polskie, zwracamy się z wezwaniem, byście poszły za głosem Ojca świętego i codziennie brały udział w nabożeństwie majowym, ofiarując swe modlitwy i dobre uczynki za pomyślność Państwa polskiego i o zgodę wśród narodów.

5. Ze szczególnym zapałem i uroczystością należy obchodzić w bieżącym roku

uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Korony Polskiej.

„Łaska Pana Naszego Jezusa Chrystusa z wami".

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1939 r.

*August Kardynał Hlond, Arcybiskup Andrzej Szeptycki, Arcybiskup Bolesław Twardowski, Arcybiskup Adam Sapieha, Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski, Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski, Arcybiskup Stanisław Gall, Biskup Grzegorz Chomyszyn, Biskup Jozafat Kocyłowski, Biskup Marian Leon Fulman, Biskup Henryk Przeździecki, Biskup Adolf Szelążek, Biskup Stanisław Łukomski, Biskup Stanisław Okoniewski, Biskup Teodor Kubina, Biskup Karol Radoński, Biskup Włodzimierz Jasiński, Biskup Franciszek Lisowski, Biskup Stanisław Adamski, Biskup Franciszek Barda, Biskup Kazimierz Bukraba, Biskup Józef Gawlina, Biskup Jan Lorek, Biskup Czesław Kaczmarek, Ks. Administrator Apostolski Jakub Medwecki, Ks. Wikariusz Kapitulny Dionizy Kajetanowicz.*

# AKTA KURII DIECEZJALNEJ.

## Okólniki Wikariatu Generalnego.

6) Do
Wielebnego Duchowieństwa Diecezji.

Stosownie do kanonu 126 K. Pr. K. i Statutów 15 i 16 Synodu Diecezjalnego Pińskiego na mocy zarządzenia J. E. Biskupa Ordynariusza niżej wymienieni Księża wezwani są na rekolekcje kapłańskie w I serii 4, 5 i 6 lipca, w II — 22, 23 i 24 sierpnia b. r. 7 lipca odbędzie się konferencja dyskusyjna na temat Akcja młodzieżowa na terenie Diecezji. Obecność wszystkich wezwanych konieczna. Początek rekolekcji 3 lipca względnie 21 sierpnia wieczorem.

Na pierwszą serię

WW. KsKs. Andrysiak, Auder, Aulich, Bartuszek, Beszta-Borowski, Bielawski, Bohatkiewicz, Bohusz, Borysiewicz, Borysiuk, Bryczkowski, Chmielewski, Chrystowski, Chwalko, Czajka, Czarkowski, Ćwirko, Dadas, Dalecki, Dominiak, Drozdowicz, Drozdowski Tadeusz, Duda-Dziewierz, Duliniec, Dymitrowicz, Dzudzewicz, Filipiak, Giryn, Godlewski, Gogoliński, Grobelny, Grzesiak, Grzybowski, Hładowski, Horodeński, Humnicki, Iwicki, Jasiński, Jażdżewski, Jezierski, Juniewicz, Karaluk, Karamucki, Kardasz, Kasprowicz, Kiełbassa, Knauer, Korecki Kazimierz, Kowalewski, Kowrecki, Kozłowski Adolf, Kubik, Kulpeksza, Kurek, Leusz, Łazar, Łomacki, Łosowski, Łukaszewicz, Mackiewicz Ant., Malec, Małecki, Marcoń, Markowicz, Michniewicz, Miłkowski Bolesław, Miłkowski Tomasz, Moniuszko, Nowak, Nowicki Augustyn, Oleszczuk, Paczkowski, Pawlonka, Piątkowski, Pietkiewicz, Poczobutt-Odlanicki, Rojsza, Rokosz, Rutkowski Bolesław, Ryżko, Sadowski, Smorczewski Sokołowski, Spachacz, Staniewicz, Strumiłło-Pietraszkiewicz, Suchwałko, Szeplewicz, Sznitowski, Szott, Szczerbicki, Śmiejan, Tadrowski, Tarasiewicz Julian, Tomaszewski, Urbanowicz, Waszczeniuk, Wierzbicki Władysław, Wilniewczyc, Wolski, Zając, Zgryza, Zieleniewski.

Na drugą serię

WW. KsKs. Babinowski, Bajko, Bakinowski, Bączkowski, Bobrowski, Borodzicz, Borys, Breczko, Bujnowski, Chaciński, Chojecki, Chomicki, Chwiećko, Chwojnowski, Ciszkiewicz, Czyszewicz, Dołżyk, Dudziński. Dziekoński, Filmanowicz, Franckiewicz, Gliński, Horoszko, Jankowski, Jarocki, Jaworski, Kaczyński, Kaleniuk, Kantak, Karpowicz, Kohutnicki, Komorski, Koper, Kozłowski Józef, Krawczyk, Kruhliński, Krzywicki, Kuczyński, Kulukas, Kuryłłowicz, Leszczyński, Limbo, Lipecki, Łaposzko, Mackiewicz Jerzy, Mackiewicz Walerian, Madaliński, Mieczkowski, Mieszkis, Milewicz, Miłaszewski, Mioduszewski, Molicki, Możejko, Nejmak, Niedroszlański, Nowakowski, Nowicki Donat, Olszewski Józef, Olszewski Ludwik, Onoszko, Pańko, Pawłowski, Petrani, Pietranik, Pietrasz, Pietrzykowski, Poczopko, Pogumirski, Radziwon, Rżecki, Siedlar, Sielecki, Siudziński, Sobótka,

Sochoń, Songajło, Sperański, Stefanowicz, Stepek, Swerpel, Symonowicz, Szafarski, Szymkiekiewicz, Tarasiewicz Nikodem, Tarnogórski, Tomkiewicz, Truskowski, Uliński, Waczyński, Wańkowicz, Warpechowski Jan, Wasilewsk, Weber, Węckiewicz, Wieliczko, Wierobiej, Wierzbicki Wiktor, Zalewski, Zapaśnik, Zawadzki, Żołądkowski, Żurawski.

*Ks. W. Iwicki*
*w/z. Wikariusz Generalny*

Pińsk, dnia 22 maja 1939 r.

## 7) Do WW. Księży Prefektów Szkół Średnich Diecezji Pińskiej.

Wobec zmiany regulaminu egzaminów dojrzałości w liceach ogólnokształcących (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8 poz. 227, 1938 r.) Kuria Diecezjalna Pińska z polecenia J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza poleca JM. Księdzu Prefektowi zastosować się ściśle do następujących wytycznych w tej sprawie:

1. Księża Prefekci powinni brać czynny udział w Komisjach Egzaminacyjnych.

2 W bieżącym roku Księża Prefekci jako egzaminatorowie stawiają wnioski o zwolnienie od egzaminu z religii tylko takich uczniów, którzy w klasie II-ej licealnej w ciągu całego roku szkolnego i pilnością i wyrobieniem wewnętrznym i światopoglądem zasługują na stopień b a r d z o  d o b r y.

3. Po zakończeniu egzaminów IM. Księża Prefekci zechcą zawiadomić Kurię Diecezjalną:
   a) ile w tym roku było uczniów (względnie uczenic) w II klasie licealnej, ile w tej liczbie katolików?
   b) ile było dopuszczonych do egzaminów?
   c) ile zostało zwolnionych?
   d) ile otrzymało maturę?

*Ks. W. Iwicki*
*Prałat, Wizytator nauki Religii.*

Pińsk, dnia 22 maja 1939 roku.

## 8) Do WW. IM. Księży Proboszczów Diecezji Pińskiej

W roku bieżącym Dzień Uniwersytetu Katolickiego w Lublinie wypada 18 czerwca. W tym dniu składki po kościołach oraz zbiórki publiczne przeznaczone są na rzecz katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Zbiórka publiczna, na zasadzie pozwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych trwać będzie od 12 do 20 czerwca.

JM. Księża Proboszczowie zechcą dołożyć starań, aby w ich parafiach zainteresowanie parafian tą akcją i sama kwesta wypadła jak najlepiej.

J. E. Ks. Biskup Ordynariusz zaznaczył, że w intensywności tej akcji będzie widział skalę rozumienia i doceniania przez JM Księży Proboszczów znaczenia tak ważnej placówki, jaką jest Uniwersytet Katolicki.

Umieszczając wykaz parafij, w których kwesta była urządzona w roku ubiegłym — Kuria Diecezjalna zwraca uwagę pozostałym Księżom Proboszczom, żeby w tym roku ich parafie wzięły wydatny udział za przykładem sąsiadów.

*Ks. Prałat Dr. W. Iwicki*
*w/z Wikariusz Generalny*

Pińsk, dnia 31 maja 1939 r.

### WYKAZ
### sum, zebranych w parafiach Diecezji Pińskiej na Katolicki Uniwersytet Lubelski w roku 1938

| | |
|---|---|
| Baranowicze par. Podwyż. św. Krzyża | 65 zł |
| Baranowicze par. M. B. Królowej Korony Polskiej | 48 zł 40 gr |
| Bielsk-Podlaski | 30 zł 53 gr |
| Bobrowicze | 2 zł |
| Boćki | 14 zł 50 gr |
| Brańsk | 16 zł 20 gr |
| Brześć par. N. Serca Jezusowego | 102 zł 50 gr |
| Brześć (K. S. K.) | 207 zł |
| Brześć par. wojskowa | 42 zł 56 gr |
| Chotów par. | 26 zł 56 gr |
| Chotów (K. S. K.) | 20 zł |
| Ciechanowiec Podlaski | 15 zł |
| Drohiczyn n/Bugiem | 15 zł 29 gr |
| Grodzisk | 5 zł |
| Hajnówka | 49 zł |
| Horodyszcze k/Baranowicz | 22 zł 75 gr |
| Horodziej | 7 zł 28 gr |
| Iwacewicze | 13 zł 16 gr |
| Iwieniec | 20 zł 56 gr |
| Janów | 5 zł 30 gr |
| Juszkiewicze | 7 zł |
| Kamieniec Litewski | 2 zł 90 gr |

| | |
|---|---|
| Kamień . . . . . | 13 zł |
| Kiwatycze . . . . . | 5 zł |
| Kobryń . . . . . | 162 zł 61 gr |
| Kosów Poleski . . . . | 20 zł 70 gr |
| Łahiszyn . . . . . | 9 zł 94 gr |
| Łubin Kościelny . . . . | 7 zł |
| Miłkowice . . . . . | 5 zł |
| Niedźwiedzica (K. S. M.) . . | 4 zł |
| Niehniewicze . . . . | 7 zł |
| Niemirów . . . . . | 5 zł |
| Nieśwież . . . . . | 45 zł 30 gr |
| Nowa-Mysz (K. S. M. Ż.) . . | 10 zł 22 gr |
| Nowosady . . . . . | 8 zł |
| Pierszaje . . . . . | 10 zł 50 gr |
| Pobikry . . . . . | 30 zł |
| Różana Grodzieńska . . . | 7 zł |
| Rudka . . . . . | 12 zł 50 gr |
| Sielec . . . . . | 10 zł |
| Siemiatycze . . . . | 100 zł |
| Snów . . . . . . | 12 zł 95 gr |
| Swojatycze . . . . . | 5 zł |
| Szereszów . . . . . | 10 zł |
| Wierzchowice n/Bug. . . . | 25 zł |
| Worończa . . . . . | 12 zł 14 gr |

## 9) Do
## IM. Księży Proboszczów Diecezji.

W związku z wprowadzeniem nowych programów nauczania religii rzymsko-katolickiej w szkołach powszechnych I i II stopnia oraz zatwierdzeniem przez Ministerstwo W. R. i O. P. podręczników kartkowych obrazkowych, opartych na metodzie czynnej z uwzględnieniem jej wartości wychowawczych, Katolicki Związek Wychowawczy w Wilnie organizuje w porozumieniu z władzami duchownymi i szkolnymi 8-dniowy kurs katechetyczny dla nauczycieli religii rzymsko-katolickiej szkół powszechnych.

Na kursie specjalny nacisk będzie położony na ćwiczenia praktyczne. Ćwiczenia te będą miały na celu zaznajomienie ze sposobem posługiwania podręcznikami kartkowymi, które zostały opracowane przez Kat. Związek Wychowawczy w Wilnie na podstawie badań psychologicznych i szeregu prób.

Kurs odbędzie się w Wilnie, w gmachu gimnazjum SS. Nazaretanek, przy ul. Sierakowskiego 13, w dniach 23/VI—2/VII b. r.

Kurs poprzedzi jednodniowe skupienie (rekolekcje zamknięte) — 24/VI.

Program:

Ks. Wizytator P. Bekisz (2 godz.) — Stosunki służbowe nauczycieli religii.

Prof. dr L. Chmaj (2 godz.) — Nowe i stare wychowanie. Zagadnienie autorytetu w wychowaniu.

Ks. Prof. H. Olszewski (2 godz.) — Krucjata Eucharystyczna w szkole.

Adela Stefanowicz (2 godz.) — Podstawy psychologiczne wychowania religijnego.

Ks. Dyr. R. Świrkowski (1 godz.) — Udział nauczycieli w życiu społecznym Kościoła.

Ks. Prof. dr J. Wojtukiewicz (5 godz.) — Czynna metoda w nauczaniu religii i jej wychowawcze znaczenie (2 g.) — Kartkowe i obrazkowe podręczniki (2 g.) — Czynny udział dzieci we Mszy św. (1 g.).

Poza tym będą omówione nowe programy nauczania religii.

Po wykładach przewidziane są dyskusje.

Ćwiczenia praktyczne (10 godz.): Prowadzenie lekcji religii metodą czynną ze specjalnym uwzględnieniem podręczników kartkowych.

Ćwiczenia prowadzą: Ks. dr. J. Wojtukiewicz, Adela Stefanowicz, Klotylda Taraszkiewiczówna.

Koszta mieszkania i utrzymania na czas trwania kursu wynoszą 10 zł od osoby. Na wydatki kancelaryjne wpłacają uczestnicy kursu 2 złote. Ewentualne wycieczki w niedziele i święto za osobną opłatą.

Uczestnicy kursu korzystają ze zniżki kolejowej w obie strony w wysokości 50%. Przy zgłoszeniu na kurs uprasza się o wpłacenie 2 zł, zaznaczenie czy zamierza się korzystać ze zniżki kolejowej i zarezerwowanych mieszkań. Po zgłoszeniu zostanie wysłana karta uczestnictwa, zniżka kolejowa, szczegółowy program oraz przydział mieszkaniowy.

Zgłoszenia kierować pod adresem: Katolicki Związek Wychowawczy, Wilno ul. Uniwersytecka 9 m. 10.

---

Kuria Diecezjalna prosi bardzo IM. Księży Proboszczów o szybkie powiadomienie pp. nauczycielki lub siostry zakonne względnie nauczycieli posiadających misje kanoniczne i zachęcić ich do wzięcia udziału w tym kursie.

*Ks. W. Iwicki*
*Prałat, Wizytator nauki Religii.*

Pińsk, dnia 31 maja 1939 r.

**Komitet Organizacyjny Konferencji Unijnej w Wilnie**

*Wilno, 1 czerwca 1939 r.*
ul. Zamkowa 6

## 10) Do Przewielebnych Księży

Konferencje unijne zapoczątkowane w roku 1930 w Pińsku przez ś. p. Ks. Biskupa Łozińskiego przyczyniły się w znacznym stopniu do pogłębienia wśród duchowieństwa zainteresowania sprawami Kościoła Wschodniego, a przedewszystkim kwestią Unii. Zainteresowanie to wyrażało się w coraz to większej frekwencji na zjazdach księży obu obrządków oraz w rozwoju badań poświęconych zagadnieniu jedności Kościoła.

Dla nadania wspomnianym konferencjom tym większej aktualności i tym szerszego znaczenia ostatni zjazd w Pińsku w 1937 roku postanowił nie ograniczać przyszłych zjazdów do jednego terenu, lecz przenosić je do innego za każdym razem ośrodka. Jako miejsce pierwszej takiej konferencji ostatni zjazd upatrzył Wilno. W myśl tej uchwały J. E. Ksiądz Arcybiskup Metropolita Wileński zwołuje do swej stolicy Konferencję Unijną, która się odbędzie bezpośrednio po zjeździe misyjnym, t. j. w dniach 27—29 czerwca r. b.

Na tę Konferencję niniejszym z polecenia J. E. Księdza Arcybiskupa Metropolity mamy zaszczyt najuprzejmiej Wielce Szanownego Księdza prosić.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego Konferencji Unijnej i Obchodu Jubileuszu Unii Florenckiej

*† Kazimierz Michalkiewicz, biskup*
*przewodniczący*

*Ks. Józef Marcinowski*
*sekretarz*

1. Karty uczestnictwa upoważniające do 50% zniżki na przejazdy koleją można nabywać w Archidiecezjalnym Instytucie Akcji Katolickiej (Wilno, Zamkowa 6) po cenie 65 gr z kosztami przesyłki. Karty uczestnictwa należy okazać w kasie kolejowej — celem ostemplowania — przy nabywaniu biletu do Wilna.

2. Mieszkania w Hotelu Georges'a względnie w schroniskach wycieczkowych można zamawiać również za pośrednictwem Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.

### Program Konferencji Unijnej i Obchodu 500-lecia Soboru Florenckiego w Wilnie w dniach 27—29 czerwca 1939 roku

*Dnia 27 czerwca*

Godzina 8. Msza św. w kościele św. Jerzego, którą odprawi J. E. Ksiądz Arcybiskup Metrypolita Romuald Jałbrzykowski.

Godz. 8,45. Otwarcie Konferencji i wybór prezydium.

Godz. 9. „Losy unii florenckiej w Polsce i Litwie" — ref. ks. Jan Urban T. J.

Godz. 10. „Twórcy unii florenckiej" — ref. ks. dr Bolesław Radomski.

Godz. 11.30. Porozumienie na sob. florenckim w sprawie Filioque" — ref. ks. doc. Michał Morawski.

Godz. 13. Obiad.

Godz. 16. „Dogmat czyśca na soborze florenckim" — ref. ks. dr Michał Niechaj.

Godz. 16. Referat informacyjny.

Godz. 18. Kolacja.

*Dnia 28 czerwca*

Godz. 8. Nabożeństwo w obrządku wschodnim w kośc. po-augustiańskim (przy ul. Sawicz).

Godz. 10. „Obecny stan prawny cerkwi prawosławnej w Polsce" — ref. ks. dr Władysław Padacz, poseł na Sejm R. P.

Godz. 11. „Perspektywy jedności religijnej na terenach mieszanych" — ref. ks. dziekan Antoni Zienkiewicz.

Godz. 13. Obiad.

Godz. 16. „Wskazania soboru florenckiego dla czasów obecnych" — ref. ks. Antoni Dąbrowski T. J.

Godz. 18. Kolacja.

*Dnia 29 czerwca*

*Obchód pięćsetlecia soboru florenckiego*

Godz. 10. Uroczysta Msza święta w Bazylice Metropolitalnej i kazanie. Po mszy św. procesja z Bazyliki do Ostrej Bramy, gdzie po krótkim nabożeństwie obchód zakończy się odśpiewaniem Te Deum.

Referaty będą wygłaszane w Seminarium Duchownym (przy ul. Śniadeckich 6).

# Kronika Diecezjalna.

## 11) Czynności Pasterskie.

Dnia 16 kwietnia J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz odprawił w Horodcu Mszę św.

Dnia 17 kwietnia w rocznicę kanonizacji św. Andrzeja Boboli J. E. Ks. Biskup Ordynariusz odprawił w kościele OO. Jezuitów w Pińsku Mszę św. i wygłosił kazanie.

Dnia 24 kwietnia w uroczystość św. Jerzego, patrona parafii M. B. Bolesnej J. E. Ks. Biskup Ordynariusz odprawił cichą Mszę św. w kościele na cmentarzu grzebalnym, wygłosił kazanie oraz odprawił procesję z N. Sakramentem.

Dnia 26 i 27 kwietnia Ich Ekscelencje Księża Biskupi brali udział w plenarnej konferencji Episkopatu Polskiego w Warszawie.

Dnia 1 maja J. E. Ks. Biskup Ordynariusz odprawił Mszę św. pontyfikalną w rocznicę konsekracji Katedry Pińskiej. Kazanie wygłosił Profesor U. S. B. Ks. Dr. Czesław Falkowski.

Dnia 3 maja w uroczystość M. B. Królowej Korony Polskiej i Rocznicę Konstytucji 3-go Maja uroczyste nabożeństwo celebrował J. E. Ks. Biskup Ordynariusz. Kazanie wygłosił Ks. Prof. Dr. Czesław Falkowski.

Dnia 12 maja w rocznicę śmierci ś. p. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz odprawił w obecności przedstawicieli władz wojskowych i administracyjnych oraz licznej rzeszy wiernych uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele katedralnym.

Dnia 14 maja J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz dokonał poświęcenia nowego drewnianego kościoła w Sienkiewiczach, pow. Łuninieckiego, zbudowanego z ofiar K. O. P., dyrekcji fabryki dykt w Mikaszewiczach oraz składek wiernych. Po poświęceniu kościoła J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz celebrował pontyfikalnie i wygłosił kazanie.

Dnia 15 maja J. E. Księża Biskupi brali udział w pogrzebie ś. p. Ks. Dra Henryka Przeździeckiego, Biskupa Podlaskiego w Siedlcach.

Dnia 18 maja w uroczystość Wniebowstąpienie Pańskiego J. E. Ks. Biskup Ordynariusz celebrował pontyfikalnie w kościele katedralnym i wygłosił kazanie.

Dnia 21 maja w uroczystość św. Andrzeja Boboli J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz celebrował pontyfikalnie w Janowie k. Pińska, kazanie wygłosił O. Sztark T. J.

Dnia 22 maja J. E. Ksiądz Biskup Sufragan K. Niemira brał udział w pogrzebie ś. p. Ks. Biskupa Antoniego Laubitza, Sufragana Gnieźnieńskiego, jako reprezentant J. E. Księdza Biskupa Pińskiego.

Dnia 28 maja w uroczystość Zesłania Ducha św. J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz celebrował uroczyste nabożeństwo w Katedrze Pińskiej, oraz wygłosił kazanie.

Dnia 29 maja J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz dokonał poświęcenia nowego murowanego kościoła w Antopolu, pow. Kobryńskiego, zbudowanego z wydatnej pomocy znakomitej powieściopisarki Marii Rodziewiczówny, ofiarności parafian i zapomogi Urzędu Wojewódzkiego i Kurii Pińskiej. Po poświęceniu J.E. celebrował pontyfikalnie i wygłosił kazanie.

Dnia 31 maja J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz odprawił w Mołodowie Mszę św. za duszę ś. p. Matki Ledóchowskiej.

Tegoż samego dnia wieczorem J. E. Ksiądz Biskup w kościele katedralnym zakończył nabożeństwo Majowe oraz wygłosił kazanie.

Dnia 1 czerwca J. E. Ksiądz Biskup odprawił w Horodyszczu k. Pińska nabożeństwo za duszę ś. p. Matki Ledóchowskiej oraz 2 czerwca w Horodcu.

Dnia 2 i 3 czerwca J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz wizytował Seminarium Mniejsze w Drohiczynie n. Bug.

Dnia 4 czerwca J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz odprawił w kościele Katedralnym Mszę św., udzielił dzieciom I-szej Komunii św. oraz wygłosił do dzieci okolicznościowe przemówienie.

Dnia 8 czerwca J. E. Ksiądz Biskup Ordynariusz w uroczystość Bożego Ciała odprawił w kościele Katedralnym uroczyste nabożeństwo, wygłosił kazanie i prowadził procesję z N. Sakramentem po mieście do czterech ołtarzy, gdzie zostały odśpiewane Ewangelii. W nabożeństwie i procesji wzięły udział liczne rzesze wiernych oraz przedstawicieli Władz, organizacji i cechów rzemieślniczych.

## 12) Zmiany wśród Duchowieństwa diecezji Pińskiej.

Ks. Urban Filipiak — zwolniony z czasowego p. o. proboszcza w Puziczach.

Ks. Adam Molicki — mianowany na stanowisko p. o. proboszcza parafii Puzicze.

Ks. Stanisław Łazar — zwolniony z czasowego pełnienia obowiązków proboszcza w Prużanie,

Ks. Augustyn Nowicki — mianowany czasowym p. o. proboszcza w Prużanie.

Ks. Aleksander Zieleniewski — mianowany na stanowisko p. o. proboszcza parafii Lemieszewicze.

Ks. Jan Koper — na stanowisko p. o. proboszcza parafii Ochów.

Ks. Wincenty Franckiewicz — p. o. proboszcza parafii Milejczyce.

O. Hilary Pracz, Franciszkanin — p. o. proboszcza parafii Iwienieckiej Św. Michała.

O. Celestyn Gacek, Franciszkanin — wikariusza tejże parafii.

Ks. Leon Chrystowski — zwolniony ze stanowiska wikariusza tejże parafii z udzieleniem 3-miesięcznego urlopu zdrowotnego.

Ks. Zygmunt Baliński wydelegowany do parafii Horodec dla czasowego zastępstwa nieobecnego proboszcza.

Ks. Franciszek Żelisko — zwolniony ze stanowiska p. o. proboszcza w Popinie z udzieleniem 3-miesięcznego urlopu zdrowotnego.

Ks. Kazimierz Wańkowicz — mianowany na stanowisko p. o. proboszcza w Popinie.

Ks. Aleksander Zienkiewicz — wydelegowany do Nowogródka dla czasowego zastępstwa nieobecnego prefekta gimnazjum państwowego rektora Fary.

Ks. Alfred Komorski — zwolniony ze stanowiska p. o. proboszcza parafii Ochów z udzieleniem 6 tygodniowego urlopu.

Ks. Wiktor Wierzbicki — zwolniony ze stanowiska p. o. proboszcza parafii Wiczówka z wydelegowaniem do Janowa dla czasowego zastępstwa proboszcza.

O. Teodor Drapiewski, Werbista — mianowany na stanowisko p. o. proboszcza parafii Wiczówka.

O. Jan Gitschel, Werbista — na stanowisko wikariusza tejże parafii.

Ks. Czesław Fedorowicz — zwolniony na własne żądanie ze stanowiska p. o. proboszcza parafii Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej w Baranowiczach oraz z Diecezji.

Ks. Bronisław Wieliczko — mianowany czasowym p. o. proboszcza tejże parafii.

Ks. Władysław Siekierko — wydelegowany do Mikaszewicz dla czasowego zastępstwa nieobecnego proboszcza.

O. Achilles Puchała, Franciszkanin — mianowany na stanowisko wikariusza ad universitatem causarum kościoła Św. Michała w Iwieńcu.

Ks. Leon Horoszko obrz. słow. bizant — wydelegowany do Zburaża dla czasowego zastępstwa nieobecnego proboszcza.

# Akta Państwowe.

**13) Ustawa z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.**

(Dz. U. R. P. 1938 r. Nr 25, poz. 220;—w wyjątkach).

**Art. 15.** (1) Urzędnicy stanu cywilnego prowadzący metryki, a w przypadkach gdy księgi stanu cywilnego (metrykalne) uległy zniszczeniu lub zaginięciu, urzędy i instytucje, otrzymujący duplikaty tych ksiąg, są obowiązane przesyłać corocznie najpóźniej do dnia 1 lipca zarządom gmin wyciąg z metryki urodzonych i zmarłych, odnoszące się do osób płci męskiej, które w danym roku kalendarzowym ukończyły, ukończą lub ukończyłyby, gdyby żyły, 17 lat życia.

(2) Urzędy i organy, wymienione w ust. (1), obowiązane są udzielać ponadto wszelkich wyjaśnień, wyciągów i odpisów, potrzebnych przy czynnościach urzędowych, wynikających z ustawy niniejszej lub wydanych na jej podstawie przepisów.

(3) W razie niewykonania obowiązków, wynikających z artykułu niniejszego, powiatowa władza administracji ogólnej może zarządzić wykonanie zaniedbanych czynności na koszt winnego.

**Art. 50.** (1) Bez poddawania przeglądowi zostają zaliczeni do pomocniczej służby wojskowej na podstawie przedstawionych komisji poborowej dokumentów, które ustali rozporządzenie wykonawcze:

a) duchowni wyznania katolickiego, którzy otrzymali święcenia;

b) zakonnicy wyznania katolckiego, którzy złożyli śluby zakonne;

c) uczniowie seminariów katolickich i nowicjusze zakonów i zgromadzeń katolickich;

d) duchowni i zakonnicy innych, przez Państwo uznanych, wyznań chrześcijańskich, którzy otrzymali wyższe święcenia lub złożyli uroczyste śluby zakonne;

e) nowicjusze klasztorów prawosławnych;

f) zatwierdzeni przez władzę państwową rabini i podrabini;

g) duchowni innych uznanych przez Państwo wyznań chrześcijańskich.

(2) O zaliczeniu do pomocniczej służby wojskowej osób wymienionych w ust. (1) orzeka przy poborze komisja poborowa, a po poborze — powiatowa władza administracji ogólnej, lub co do osób zamieszkałych stale za granicą urząd konsularny R. P.

(3) Osoby wymienione w ust. (1), które wystąpiły lub zostały wykluczone ze stanu duchownego, seminarium, nowicjatu, zakonu, klasztoru, lub zgromadzenia, podlegają obowiązkowi służby wojskowej na ogólnych zasadach.

(4) W czasie wojny nie mogą być osoby wymienione w ust. (1) zaliczone do pomocniczej służby wojskowej, jeżeli warunki uzasadniające to prawo powstały po rozpoczęciu wojny.

*Redaktor Ks. Prałat Bronisław Kiełbassa.* Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.